

Cyngor Sir Ynys Môn	
Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	19 Gorffennaf 2022
Pwnc	Cronfa Ffyniant Gyffredin Llywodraeth y DU
Aelod(au) Portffolio:	Y Cyngorydd Carwyn Jones (Datblygu Economaidd, Hamdden a Thwristiaeth)
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	Christian Branch Pennaeth Gwasanaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd
Awdur yr Adroddiad:	Tudur H. Jones
Ffôn:	2146
E-bost:	tudurjones@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	Perthnasol i bob Aelod Lleol

A –Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau

Argymhellion

- 1) Cymeradwyo datblygu ymhellach y rhaglen Cronfa Ffyniant Gyffredin ar Ynys Môn, ac yn rhanbarthol, trwy fewnbwn gan swyddogion yn unol â'r egwyddorion a nodir yn yr adroddiad hwn.**
- 2) Dirprwyo awdurdod i'r Pennaeth Gwasanaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd a'r Aelod Portffolio i ddatblygu a chyflwyno blaenoriaethau Ynys Môn i'w cynnwys yn y Cynllun Buddsoddi Rhanbarthol er mwyn caniatáu i gyllid y rhaglen gael ei hawlio.**
- 3) Cefnogi'r cynnig i ofyn i Gyngor Gwynedd weithredu fel corff arweiniol ar gyfer cyflwyno'r Cynllun Buddsoddi Rhanbarthol i Lywodraeth y DU ac arwain y gwaith o wireddu'r rhaglen wedi hynny.**
- 4) Dirprwyo hawl i'r Aelodau Portffolio Datblygu Economaidd a Chyllid, mewn ymgynghoriad â'r Tîm Arweinyddol, i gymeradwyo blaenoriaethau gwariant SPF y Cyngor ar gyfer 2022/23.**

1.0 Cyd-destun a Beth yw'r Gronfa Ffyniant Gyffredin

Roedd rhaglenni Cronfeydd Strwythurol Ewropeaidd yn ffynhonnell gyllido bwysig yng Nghymru dros nifer o ddegawdau, ond byddant yn cau yn ystod y 18 mis nesaf. Yn awr, mae Llywodraeth y DU wedi lansio'r Gronfa Ffyniant Gyffredin fel cynllun ariannu domestig i gymryd lle rhaglenni Ewropeaidd. Mae Ynys Môn wedi derbyn cronfeydd Ewropeaidd sylweddol erioed ac mae'r rhaglenni wedi ariannu ystod eang o gynlluniau i gefnogi busnesau, datblygu sgiliau a gwella cyflogadwyedd, yn ogystal â rhaglenni isadeiledd cyfalaf.

Bydd y Gronfa Ffyniant Gyffredin yn darparu buddsoddiad gwerth £2.5bn ledled y DU hyd at fis Mawrth 2025. Nod y rhaglen yw "meithrin balchder mewn lle a

A –Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau

chynyddu cyfleoedd bywyd”. Y blaenoriaethau buddsoddi a bennwyd gan Lywodraeth y DU yw:

- Cymuned a Lle – Cryfhau ein gwedd cymdeithasol a meithrin ymdeimlad falchder lleol a pherthyn. Datblygu cymdogaethau cydnerth a diogel.
- Cefnogi Busnesau Lleol – Creu swyddi a gwella cydlyniant cymunedol trwy gefnogi busnesau lleol. Hyrwyddo rhwydweithio a chydweithio a symbylu arloesi a thwf. Cymorth wedi'i dargedu i helpu busnesau i dyfu – e.e. arloesi, cynhyrchiant, effeithlonrwydd ynni, carbon isel ac allforio.
- Pobl a Sgiliau – Rhoi hwb i sgiliau craidd a chynorthwyo oedolion i ddatblygu yn y gwaith. Cynorthwyo pobl ddifreintiedig i gael mynediad at y sgiliau sydd eu hangen arnynt. Ariannu anghenion sgiliau lleol at ategu darpariaeth sgiliau oedolion lleol. Lleihau lefelau anweithgarwch economaidd a chefnogi'r rhai hynny sydd fwyaf pell oddi wrth y farchnad lafur.

Rhyddhawyd y canllawiau ar gyfer y rhaglen ar 13 Ebrill 2022. Bydd y rhaglen yn cael ei rheoli gan lywodraeth leol ar draws y DU. Dyrennir cyllid i lywodraeth leol ac ni ddisgwylir unrhyw fidiau cystadleuol. Mae disgwyl Cynllun Buddsoddi yn nodi'r dull ar gyfer gwireddu'r rhaglen er mwyn rhyddhau'r cyllid a bydd angen i Lywodraeth y DU ei dderbyn erbyn 1 Awst 2022. Mae Llywodraeth y DU wedi gofyn i lywodraeth leol yng Nghymru gydweithio i lunio un Cynllun Buddsoddi ar gyfer pob rhanbarth ac enwebu un Corff Arweiniol i gyflwyno'r Cynllun a gweithredu fel corff atebol ar gyfer y cyllid. Mae Llywodraeth y DU wedi nodi y bydd yn cymeradwyo Strategaethau Buddsoddi erbyn 31 Awst 2022.

Mae disgwyl i lywodraeth leol ymgysylltu â rhanddeiliaid wrth ddatblygu'r rhaglen, gan gynnwys y trydydd sector a'r gymuned fusnes, a cheisio darparu cyfleoedd i sefydliadau sicrhau adnoddau o'r rhaglen i gyflawni yn erbyn ei flaenoriaethau.

Mae'r tabl isod yn nodi'r hyn y mae Ynys Môn wedi'i dderbyn a dylid nodi bod y cyllid hwn ar gyfer cyfnod o 3 blynedd.

Fel rhan o'r Cynllun Buddsoddi Rhanbarthol, mae'n rhaid rhannu'r cyllid i'r tri maes buddsoddi â blaenoriaeth a nodwyd gan Lywodraeth y DU, yn ogystal â dyraniad Lleol a Rhanbarthol. Mae'r gwaith hwn yn mynd rhagddo ar hyn o bryd a disgwylir y bydd cyfran uwch o gyllid yn cael ei ddyrannu yn lleol (i'w gyflawni ar Ynys Môn), ac yn enwedig o dan y thema Cymuned a Lle, ble mae'n rhaid i'r gwaith cyflawni ddigwydd yn lleol.

Tabl 1 – Dyraniad Môn

	Cyfanswm
Craidd	£ 13,304,735
Lluosi	£ 2,777,202
	£ 16,081,937

Mae'r rhaglen Lluosi a gynhwysir yn y tabl uchod yn fenter gan Lywodraeth y DU i hybu rhifedd oedolion. Mae'r gyllideb ar gyfer y rhaglen yn uchel ac mae rhifedd

A –Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau

oedolion wedi'i ddatganoli i Lywodraeth Cymru ei gyflawni ac mae rhaglenni a sefydlwyd eisoes ar waith. Felly, mae trafodaethau pellach yn mynd rhagddynt rhwng Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru i benderfynu sut i wneud y defnydd gorau o'r cyfle hwn am gyllid.

2.0 Cynnydd hyd yma

Mae'r amserlen a osodwyd gan Lywodraeth y DU yn caniatáu 16 wythnos i ymgynghori â rhanddeiliaid a chymeradwyo'r Cynllun Buddsoddi i'w gyflwyno. Er nad oes disgwyl i'r Cynllun Buddsoddi ei hun gynnwys llawer o fanylion er mwyn ei gymeradwyo, mae angen i lywodraeth leol:

- ymgysylltu â rhanddeiliaid yn lleol ac yn rhanbarthol;
- gosod blaenoriaethau ar gyfer y rhaglen yn rhanbarthol ac yn lleol;
- cytuno ar strwythurau llywodraethiant priodol yn lleol ac yn rhanbarthol;
- dechrau paratoi methodoleg ar gyfer dyrannu cyllid; a chytuno ar gorff arweiniol rhanbarthol ar gyfer y rhaglen a sefydlu'r strwythurau a'r cytundeb angenrheidiol.

Sefydlwyd strwythurau rhanbarthol i arwain y broses hon a sefydlwyd grŵp uwch reolwyr i oruchwylio'r gwaith o ddatblygu'r rhaglen a grŵp cydlynu gweithredol i symud y ffrydiau gwaith uchod yn eu blaenau. Ar hyn o bryd, y bwriad yw gofyn i Gyngor Gwynedd weithredu fel awdurdod arweiniol rhanbarthol ar gyfer y rhaglen. Mae Cyngor Gwynedd yn gweithredu'n barod fel corff arweiniol ar gyfer portffolio Bargaen Dwf Gogledd Cymru.

Cynhaliwyd gweithdai a chyfarfodydd rhanbarthol i ymgysylltu â rhanddeiliaid er mwyn llywio blaenoriaethau ar gyfer y rhaglen o ran sgiliau a chyflogaeth. Bu tueddiad i ddarparu'r rhan fwyaf o raglenni sgiliau a chyflogaeth ar lefel rhanbarthol neu is-ranbarthol oherwydd anghenion cyffredin y cleientiaid a'r gallu i sicrhau arbedion maint.

Yn lleol, mae'r Cyngor wedi ymgysylltu â phartneriaid allanol, cynrychiolwyr y trydydd sector a'r gymuned fusnes. Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi cynnal proses agored i wahodd syniadau a phrosiectau lefel uchel cychwynnol. Defnyddir yr holl wybodaeth a dderbyniwyd i lywio'r blaenoriaethau ar gyfer y rhaglen ar Ynys Môn.

Er na phenderfynwyd eto ar drefniadau llywodraethu'r cyllid, ble ceir dyraniad rhanbarthol gellid defnyddio'r Grŵp Adfer Economaidd presennol, sef partneriaeth aml-sector a sefydlwyd yn dilyn y pandemig Covid, i gyfrannu at lywodraethiant y rhaglen. Bydd angen adolygu aelodaeth a chylch gorchwyl y grŵp i'r perwyl hwn.

3.0 Camau Nesaf

Mae'r rhaglen yn darparu adnodd ariannol cymharol gyfyngedig o gymharu ag ehangder y blaenoriaethau a osodwyd gan Lywodraeth y DU. Argymhellir bod y Cyngor yn canolbwyntio ei adnoddau ar nifer lai o flaenoriaethau er mwyn sicrhau'r effaith orau bosib. Dylent gael eu llywio gan:

- Y Fframwaith Economaidd Rhanbarthol
- Cynllun y Cyngor a'r Cynllun Llesiant
- Deilliannau'r digwyddiadau ymgysylltu â rhanddeiliaid

A –Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau

Bydd angen i'r Cyngor lunio ei flaenoriaethau a ffefrir ar gyfer y rhaglen a'u cyflwyno i'w cynnwys yn y Cynllun Buddsoddi Rhanbarthol ochr yn ochr ag elfennau rhanbarthol y Cynllun sy'n ofynnol gan Lywodraeth y DU. Mae Llywodraeth y DU wedi rhoi sicrwydd y bydd modd diwygio'r Cynllun Buddsoddi yn ôl y gofyn ar ôl iddo gael ei gymeradwyo.

Mae cyfleoedd i weithgareddau o dan y themâu Pobl a Sgiliau a Chefnogi Busnesau Lleol gael eu darparu ar lefel ranbarthol ac is-ranbarthol yn hytrach nac yn lleol. Mae hyn yn helpu i sicrhau arbedion maint ac mae hyn wedi gweithio'n llwyddiannus hyd yma. Mae llai o gyfleoedd ar gyfer hyn yn y thema Lleuedd a Chymunedau. Argymhellir, ble bynnag y mae blaenoriaethau ar y cyd a chyfleoedd i wneud arbedion yn bodoli, y dylid defnyddio dull datblygu a chyflawni rhanbarthol. Bydd modd i'r Cyngor gyflawni gweithgareddau 'lleol-benodol' o hyd, os nodir bod hynny'n fwy priodol. Yn hwyrach ymlaen yn y gwaith o ddatblygu'r rhaglen, yn ddiweddarach yn 2022, bydd angen i sefydliadau sy'n ceisio darparu prosiectau lleol ddangos sut fydd eu prosiect yn cyflawni buddiannau mesuradwy i bob sir er mwyn derbyn cyllid.

Bydd trafodaethau pellach â rhanddeiliaid strategol yn penderfynu ar y dull i'w ddilyn ar gyfer elfen Lluosi'r rhaglen a sut ddylid ei adlewyrchu yn y Cynllun Buddsoddi.

Bydd angen cydymffurfio â Rheolau Gweithdrefn Contract y Cyngor wrth gyflawni'r rhaglen. Disgwylir y bydd tri prif ddull ar gyfer cyflawni'r rhaglen:

- 1) Cyflawni uniongyrchol gan dimau'r Cyngor a phartneriaid cyflawni (lle bo'n bosib) gan ddefnyddio cyllid y rhaglen
- 2) Gweithgarwch fydd yn cael ei gaffael
- 3) Rhoi cyllid i drydydd parti trwy alwadau agored a chystadleuol am gynigion

Oherwydd y cyfyngiadau a osodir gan amserlen y rhaglen, rhagwelir y bydd y rhan fwyaf o wariant blwyddyn ariannol 2022/23 trwy gyfrwng y dull cyntaf.

Bydd y Cyngor yn gweithio gyda phartneriaid rhanbarthol a lleol i sicrhau fod y Cynllun Buddsoddi'n cael ei gyflwyno i Lywodraeth y DU erbyn y dyddiad cau ar 1 Awst 2022.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod a/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Gwneud dim – nid yw'r Cyngor yn cymryd rôl weithredol yn y broses Cronfa Ffyniant Gyffredin, ond nid yw hyn yn opsiwn gan y byddai'n peryglu prosesau / ceisiadau am gyllid yn y dyfodol.

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'r penderfyniad hwn yn cyd-fynd â phenderfyniadau blaenorol gan y Pwyllgor Gwaith mewn perthynas â dyfarniadau ariannu Llywodraeth y DU – y Gronfa Adfywio Cymunedol (CRF) a'r Gronfa Ffyniant Bro (LUF).

Ch – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor Llawn?

Ydi

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydi

Dd – Aseu'r effaith posib (os yw'n berthnasol)

1	Sut mae'r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys	Mae ardaloedd o Fôn yn dioddef amddifadrwydd ac maent ymhlith yr uchaf yng Nghymru. Gall sicrhau Cyllid SPF gyflwyno gwelliannau diriaethol a creu swyddi a chyfleoedd.
2	A yw hwn yn benderfyniad y rhagwelir y bydd yn atal costau / dibyniaeth ar yr Awdurdod yn y dyfodol. Os felly, sut?-	Mae posibl iddo atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod yn y dyfodol trwy ysgogi twf economaidd a ffyniant.
3	A ydym wedi bod yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn, os felly, rhowch wybod gyda phwy:	Ydym – gweithio gyda chydweithwyr o Lywodraeth y DU a sefydliadau allanol i'r Cyngor Sir.
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae eu rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen? Esboniwch sut:-	Ydynt – bu iddynt gynnal proses agored yn gofyn am syniadau a phrosiectau ym mis Mai a Mehefin 2022.
5	Nodwch effeithiau'r penderfyniad hwn ar yr agenda cydraddoldeb a'r Gymraeg.	Rydym yn rhagweld y gallai hyn gael effaith gadarnhaol posibl ar bob dinesydd drwy greu swyddi a chyfleoedd.
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effaith posib y byddai'r penderfyniad yn ei gael ar y rhai hynny sy'n wynebu anfantais economaidd-gymdeithasol.	Rhagwelwn fod modd i hyn gael effaith gadarnhaol ar bob dinesydd yn enwedig o ystyried bod Ynys Môn yn dioddef amddifadrwydd a bod nifer o'i thrigolion dan anfantais economaidd-gymdeithasol.

Dd – Aseu'r effaith posib (os yw'n berthnasol)

7	Nodwch unrhyw effaith posib y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r iaith Gymraeg ac ar drin yr iaith Gymraeg ddim llai ffafriol na'r Saesneg.	Caiff unrhyw gais llwyddiannus posibl ei gyflwyno yn y Gymraeg a'r Saesneg a byddwn yn sicrhau bod y Gymraeg yn cael ei thrin yn union yr un modd â'r Saesneg.
---	--	--

E – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?**Beth oedd eu sylwadau?**

1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA) (gorfodol)	Dim sylw
2	Cyllid / Swyddog Adran 151 (gorfodol)	Dim sylw
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro	Dim sylw
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	
7	Caffael	
8	Sgriwtini	
9	Aelodau Lleol	

F – Atodiadau:

--

Ff – Papurau cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda ag awdur yr adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

--